

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

LXV. In pari delicto vel causa potior est conditio possidentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

ptæ dato Regulæ sensui non adversantur: tum verò; quia contra Jus facta pro infectis eatenus habentur, quatenus carent robore firmitatis; cum perinde, ut infecta, effectum non sortiantur ope exceptionis vel sententiæ judicialis, juxta illud Joannis Papæ, *Quod contra leges accipiuntur, per leges dissolvi mereantur, can. & dist. 10.*

REGULA LXV.

In pari delicto vel causa potior est conditio possidentis.

SUMMARIUM.

1. Concordantes cum hac Regule Civiles.
2. Earum sensus, firmatur ratione.
3. Et variis exemplis declaratur.
4. Possessionis favor prævalet causis Piis.
5. Solutio Regulæ objectorum.

1. **C**anonica ista Bonifacius VIII. complexus est principia duorum Juris Civilis, *Regularum* 128. & 154. quarum priori Pauli, *In pari causa possessor potior haberi debet*: posteriori Ulpiani responsum est, *Cum par delictum est duorum, semper oneratur petitor, & melior habetur possessoris causa.*

2. Utrâque JCT. & suâ etiam summus Pontifex optimè prospexere possessoribus; cum his oppido favorabilis earum sensus sit, *Cum par duorum causa est, tam in debitis quam in contractibus aliis, melior est conditio possidentis; ut alteri semper prævaleat, & possessione nunquam deiciatur, nisi ad instantiam petitoris, qui meliori Jure utitur.* Ratio est pariter; quia duo tituli fortiores sunt & prævalent uni ex duobus, *c. 1. de Treuga*

& *Aurb. Cessante C. de Legit. hered.* possidens autem duos habet titulos: unum dubium, an res v.g. ad se pertineat, in quo convenit cum petitore adversario suo non possidente: alterum fundatum in præsumptione Juris, in dubio faventis possessioni: quò titulo adversarius caret; ut prouide huic merito ille præferatur. Partim verò; quia is, qui possidet, si in judicio Petitorio est reus: rei autem plerumque favorabiliores sunt, quam actores, *Reg. Favorabiliores* 125. ff. & *Reg. Cum sunt 21. in 6.* Iurâque prouiora ad absolvendum, quam ad condemnandum, *l. Arriannus 47. ff. de V. O.*

3. Possessoris in pari casu & delicto prævalentis exempla in Jure & apud DD. obvia sunt; sic enim, si idem beneficium eòdem die à Papa istiusve legato & ab ordinario diversis collatum sit, nec appareat, cujus collatio sit prior, præferatur & beneficium retinet possessor, *c. Si à Sede, 31. de Præb. & dignit. in 6.* Si quis dubitet de promissione, v.g. Deo per vorum facta, istò non tenetur patrocinante sibi possessione libertatis, quam à natura acceptam retinet, donec de obligatione aliqua constet, *arg. c. Ex parte 18. de Cenfibus*, quò loco in dubio de rei promissæ quantitate consultus Innocentius III. obligavit ad minorem, si major ex solutionis stabilitate non sit in possessione, *Sotus Lib. 7. de Justitia q. 3. art. 2. & Suarez Lib. 4. de Voto. cap. 5. n. 7.* Si litigantium utriusque testes æque idonei & pares sint, eorum depositiones præferuntur, qui pro possessore, *c. Ex literis 3. & c.* si uterque se possidere contendat, qui de antiquiori possessione deposuerunt, *l. Licet 9. de Probat.* Si reus excipiat de dolo petitoris seu actoris, huic doli replicatio non datur; quòd utriusque delictum par: & in pari delicto melior sit conditio possidentis, exemplum

exemplum est Ulpiani *Reg. Cum par sit*. Ob hanc causam datum non repetit, qui pecuniam judici pro ferenda sententia iniusta aut meretrici dedit pro sui corporis prostitutione, *can. Non sane 14. q. 5. l. Ubi autem 3. ff. C. l. Cum te 2. G. de Condit. ob turpem caus.* Si inter duos conjuges convenerit; ut altero mortuo bona apud superfitem remaneant: & utroque mortuo, uter eorum prius decesserit, non appareat; atque idcirco duorum utriusque haredum uterque bona ab altero accepta repetat, possessorem præfert Bartolus in *l. Si inter 8. ff. de Reb. dub.* Duobus quoque contententibus de Principatu, si quis meliori Jure utatur, non confert, & Fidelitatis juramentum vasalli possidenti præstent, Jure excusantur; quantumvis Principatum postea ab altero evincatur, Guido Pap. *Decis. 68 C. 92. & Peck. hic n. 2.*

4. Neque possessioni prævalet Ecclesiæ vel alterius causæ Pia favor: quantumvis hujusmodi causarum favor potior sit eò, quò reus gaudet, *c. fin. de Sent. C. re judic.* cum in pari causa reo etiam præferatur actor, qui est possessor, secundum Ruum *Lib. 5. Consil. & Fulgosum Consil. 138. dub. 1. & minor qualitatis litigantium quàm possessionis ratio in judicio habeatur.* Unde Jura, in dubio reum absolvendum clamantia, de reo possessore exaudienda, monent DD. *citt. & Tiracuellus de Jure Primogen. q. 17. opposit. 11. n. 33.*

5. Neque hoc favore possessionis Jura prædoni, furi, & injustis possessoribus aliis patrocinium præstant; quia hos non tuentur contra rerum dominos; cum res his ablatas cum omnibus fructibus restituere, illata damna refarcire, pro injuria quoque satisfacere teneantur, *per c. Gravis 11. de Restit. spoliat. l. 1. §. 31. C. ff. de Vi armata.* Neque refert;

quòd illos tueantur contra actores pari scelere contaminatos; quia sic quoque eis non patrocinantur; cum lucrum, si quod inde habent, auferat filcus: ipsi verò insuper ad pœnas & supplicia promerita trahantur, *Glossa in l. Ubi cit. & Peck. hic n. 8. ad 2.*

Neque tertio; quòd, si uxor viri lenocinio adulterata fuit, licet utriusque delictum sit par, nihilominus matrimonio solutò à viro dos repetatur, quin de uxoris adulterio excipere possit, *l. Cum mulier 47. ff. Solutò matrim.* luculentò argumentò viri possidentis conditionem meliorem non esse, quàm pro dote agentis; quia, esto, quòd aliqui negant, viri & uxoris delicta paria sint, & dotem possideat solus vir, locus tamen Regulæ non foret; quòd dotem repetentis actio non in delicto & turpitudine, sed in honesto tantum dotis contractu fundetur. Præterquam; quòd vir ullo Juris favore dignus non sit; cum uxoris mores aut antè corruperit, aut corruptos postea probarit, ut *JCT. l. cit. observat.*

Neque etiam quarto; quòd possessor plerumque lucrum capret: & in pari causa potior sit conditio ejus, qui de damno vitando certat, *l. Quamvis 11. C. de J. C. F. J. cum;* quia de isto non minus frequenter reos quàm actores certare, litium eventus demonstrant: tum verò; quia de damno certans plus favoris duntaxat habet; quando damnum non sentit ex sua culpa, *Salycet. in l. Cum te cit. & neuter est in possessione.*

REGVLA LXVI.

Cum non fiat per eum, ad quem pertinet, quò minus conditio impletur, haberi debet perinde, ac si impleta fuisset.

Q 99

SUMMA.